

הבטחת רבינו
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למדין

הארי החזק

פנינים נפלאים מתורתו של

המהרא"ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

מכון להוצאה הדשה ומפארת
של ספרי מהרא"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

גיליון שפ"א, פרשת עקב תשפ"ו

גוי שיקלל את ישראל - הקללה תינתן עליו

והסיר ה' ממך כל חלי, וכל מדוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך, ונתנם בכל שְׁנֵאִיךָ (י, טו).
לכאורה יש להבין: מי הם השונאים המדוברים? הלא לפני כן נאמר "ברוך תהיה מפל העמים".
ויש לפרש על פי דברי המדרש, שרביקה הייתה עקרה עד שהתפלל עליה יצחק, כדי שלא יאמר לבן שברכתו - "אחתנו את ה' לאלפי רבבה" - היא זו שעשתה פירות. מעתה, יכול אפוא גוי לברך את בני ישראל, אך בליבו הוא מתכוון שהברכות כלל לא יחולו, ולהיפך. וכשישאלוהו מפני מה לא נתקיימו ברכתיו, ישיב שכן היא הדרך שברכות הגויים לישראל אינן מתקיימות, כדי שלא יוכלו להתפאר בו.
ולכן אמר הכתוב שבמקרה כזה: "ונתנם בכל שְׁנֵאִיךָ" - לאלו שאינם ניכרים ונראים כשונאים. שכן גוי המברך ובלבו צופן קללה, תנתן בו הקללה, ויהיה זה לאות ולמופת שה' יודע את אשר בליבו.

(מלא העומר)

לא הזכיר את קרח - שלא לבייש את בני

ואשר עשה לדתן ולאבירם וגו' (יא, ו).
מדוע לא הזכיר משה רבינו בדבריו גם את קרח עצמו?
אלא משה רבינו ע"ה בא ללמדנו מוסר השכל כיצד יש להוכיח את הכלל. יש להקפיד בעת התוכחה שלא לגרום בושה לאחד מהנוכחים. לכן, כיון שבני קרח לא מתו, לא הזכיר משה את מעשה קרח, כדי שלא לבייש את בניו השומעים.
אך דתן ואבירם, שלא נותר כל זכר מהם - שהרי נאמר "ותבלע אותם ואת פתיהם ואת אהליהם" - לא הייתה כל מניעה להזכיר גנותם.

(מלא העומר)

איך ביקש דוד המלך שכר על מצוותיו

והיה עקב תשמעון וגו' (י, יב).
ובמדרש (דברים רבה, עקב) נאמר, זהו שאמר הכתוב: "הורני ה' דרך חקיך ואצרכה עקב" (תהלים קיט, לג). אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: ריבונו של עולם, הורני ה' דרך חוקיך - אם באתי לטעות ולילך בדרך רעה, הורני למדני ואצרה בעולם הזה, כדי שאטול שכר לעתיד לבוא.
והנה יש להבין, שהרי אמרו חכמים במשנה (אבות א, א): "אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס", וכיצד דוד מבקש שכר על המצוות שעושה? אלא שיש לחלק בין המצוות לבין הגדרים הנעשים סביב המצוות כדי לפרוש מעבירה, שאת שמירת הגדרים הללו ניתן לקיים אף על מנת לקבל פרס.
וזהו שאמר דוד: "הורני ה' דרך חקיך" - את הדרך מן החוקים, היינו הגדרים למצוות, "ואצרכה עקב" - על מנת שאוכל לקבל פרס. אך כשהמשיך "הבינני ואצרה תורתך ואשמרנה בכל לב" - זה שלא על מנת לקבל פרס, מאחר שזהו גוף המצווה.

(קומץ המנחה)

ברכת הגוים לא תזיק לישראל

ברוך תהיה מפל העמים, לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך (י, יד).
כאשר גוי מברך את ישראל, יש לחשוש שהברכה היא רק מהשפה ולחוץ, אך בליבו הוא מתכוון לקללה. לכך הבטיח הכתוב: אף כשתתברך מפי העמים, אינך צריך לחוש שמא בליבם צופנים קללה - כי אכן "לא יהיה בך עקר".
ומאידך, גם אין לחשוש שמא יאמרו שבזכות ברכתם התברכו ישראל. שהרי הפסוק דייק בלשונו ואמר: "לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך" - כלומר, דווקא בך לא יהיה, אבל אצל הגוים יהיה. ומעתה לא יוכלו לומר שבמברכתם הושפעו ישראל; כי אם אכן כך, מדוע יש אצלם עקרים ועקרות ובבהמתם? ומוכח שלא ברכתם היא שהשפיעה, אלא ברכת ה'.

(מלא העומר)

פניני דרוש

סוד השכר ליחיד ולרבים - הכרעת העולם לכף זכות

כיוון שמביא רעה לעולם.
בזה יובנו הפסוקים ששומר ה' את הברית לאוהביו, שהם רבים שיש להם גם טוב עולם הזה, כמו שנאמר (ויקרא כו, ג-ד): אם בחקותי תלכו ונתתי גשמיכם בעתם, ומשלם לשונאיו - היינו לרשע שגורם שהעולם יידון לחובה - משלם לו אל פניו להאבדו אפילו מטוב עולם הזה כיון שגרם פורענות לכל העולם. לא יאחר לשונאו - אם הוא רשע בפני עצמו ולא הכריע ברשתו את כל העולם - משלמים לו אל פניו את מיעוט זכויותיו.
ושמרת אתה היחיד היום לעשותם ולמחר לקבל שכר (עירובין כב, א), כי ביחיד אין משלמים בעולם הזה. והיה עקב תשמעון - אם תעשה מצוה בשעה שהעולם שקול ואתה גורם להכריע את הרבים לזכות, אז יהיה גם לך טוב בעולם הזה.

(מלא העומר - איכה ג, כד)

וידעת כי ה' אלקיך הוא האלקים, האל הנאמן שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצוותיו לאלף דור (י, ט).
ביאור העניין הוא על פי מה שכתבנו בדרושים ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא (קידושין לט, ב). **המהרש"א** באגדות (שם) הקשה כיצד נאמרו היעודים שבתורה, שהרי בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזל (מועד קטן כח, א), ותרין ששכר הרבים שונה.
אמרנו לפרש זאת על פי דקדוק הכתובים שרבים הם ביחס ליחיד. חז"ל לימדונו (קידושין מ, ב) שצריך האדם לראות את העולם כאילו חציו זכאי וחציו חייב, ואף הוא עצמו כך, שאם עשה מצוה אחת הכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, ואם עבר עבירה אחת הכריע את עצמו ואת כל העולם לחובה. נמצא שאם היחיד זוכה להכריע בזכותו את כלל העולם, הרי שיש לו שכר גם בעולם הזה כי העולם נידון אחר רובו, ועל כך נאמר אשריו. וכן ברשע, אוי לו אף בעולם הזה

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהרא"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרב הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5
מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ה' -

לשם שמיים, הרי ש"אלו ואלו דברי אלוהים חיים" - כי הקב"ה שונה בדיבור שממנו נברא מלאך את דבריהם, ולכן יש לה קיום.

ההבדל בין צביעות הרשעים לאמת של אברהם

מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע (אבות ה, יט).

ידוע שבלעם היה מחקה את אברהם אבינו בכל מעשיו. על פי זה יש מפרשים את המשנה בדרך מליצה. לכאורה יש מקום לשאול: מדוע אמר התנא "בין תלמידיו של בלעם לתלמידיו של אברהם" ולא אמר "מה בין אברהם לבלעם"?

אך התשובה היא, משום שהרשעים הם צבועים - "עושי מעשה זמרי ומבקשים שכר כפנחס". כך התנהג גם בלעם: את מעשי רשעתו היה מסתיר והיה נראה כצדיק גמור, אלא שהיה מזויף מתוכו. אלא שבלעם היה "חכם להרע", וקשה היה להבחין בצביעותו. מה שאין כן תלמידיו - הם לא היו במדרגת חכמתו; אלו לא הצליחו להסתיר את היותם רשעים, ועל כן ההבדל בינם לבין תלמידיו של אברהם היה ניכר ובולט.

ההבדל בין עמל 'המצוות' לעמל 'הבל העולם'

לפום צערא אגרא. (אבות ה, כג)

בענייני מצווה, האדם מקבל שכר גם על המחשבה הטובה וגם על העמל והצער, כמאמר התנא: "לפום צערא אגרא". יתרה מכך, על כל פעולה הנעשית לשם שמיים האדם מקבל שכר, גם אם עשה פעולות שאינן מצוות ממש.

שונה הדבר כשאדם מתעסק בשאר הבלי העולם; אז אינו מקבל שכר לפי הגיעה והצער, ובודאי שלא על המחשבה.

זהו ביאור הפסוק (קהלת ב, כב): "כי מה הוֹוֶה לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוֹ וְגִבְעוֹן לְבָוֹ" - אין לאדם 'הווייה', כלומר קניין פרטי לעצמו בכל ענייני העולם, לא על עמלו הרב ולא על מחשבתו.

סוד קיומה של מחלוקת לשם שמיים

כל מחלוקת שהיא לשם שמיים, סופה להתקיים; ושאִינָהּ לְשֵׁם שְׁמַיִם, אִין סוּפָה לְהִתְקַיֵּם. איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמיים? זו מחלוקת הלל ושמאי. ושאִינָהּ לְשֵׁם שְׁמַיִם? זו מחלוקת קרח וכל עדתו. (אבות ה, יז).

בכמה מקומות בגמרא מבואר שהקב"ה שונה את שמועותיהם של לומדי התורה. וכידוע, מכל דיבור של הקב"ה נברא מלאך. נמצא אפוא שכשהקב"ה שונה את דבריהם של תלמידי חכמים - כמחלוקת בית שמאי ובית הלל - נבראים מדבריו הקדושים מלאכים, ולכן יש קיום למחלוקת.

שונה היא מחלוקתו של קורח. שהרי גם הטועה בדבר הלכה ומי שאין נפסקת הלכה כמותו - מכל מקום דבריו הם תורה; לא כן היה אצל קורח. כמסופר במדרש, כינס קורח את עדתו וכולם נתעטפו בטלית שכולה של תכלת ובאו לשאול את משה אם טלית שכזו פטורה מציצית. אך משה השיב להם שחייבת, וכאן נפתח אצלם פתח ללעוג לדבריו. מדוע בחר קורח דווקא בשאלה זו? מפני שלא רצה להתווכח עם משה בדבר שייתכן שמשה יורה בו כדבריו, שאז לא ייפתח פתח למחלוקת. לכן חיפש קורח נקודה שבה בוודאות משה יאמר את ההיפך ממנו. קורח ידע שטלית שכולה תכלת חייבת בציצית, ולכן בחר דווקא בשאלה זו כדי לקנטר.

זהו ביאור המשנה: "כל מחלוקת שהיא לשם שמיים, סופה להתקיים" - היות שהקב"ה שונה את דבריהם של הנחלקים ומהדיבורים נבראים מלאכים קדושים, נמצא שהמחלוקת מתקיימת. אך "שאִינָהּ לְשֵׁם שְׁמַיִם" - כוונתה לקנטר, ואין סופה להתקיים. המשנה מפרשת איזו מחלוקת היא לשם שמיים? זו מחלוקת הלל ושמאי, וכפי שהוכח שלא היו נמנעים מלישא נשים זה מזה למרות המחלוקת, ונתקיים אצלם הפסוק: "הָאֵמֶת וְהַשְּׁלוֹם אֶהְיֶה" (זכריה ח, יט).

ואולם מחלוקת קורח ודאי אינה לשם שמיים, והראיה שכוונתו הייתה לקנטר היא בכך שהייתה זו מחלוקת "קורח וכל עדתו" - שכן קורח ועדתו, עוד בטרם באו למשה, כבר התכוונו למחלוקת ובחרו הלכה שבה בוודאי תיווצר בינם לבין משה מחלוקת. מחלוקת כזו ודאי אין סופה להתקיים. אבל תלמידי חכמים העוסקים בתורה ונחלקים

פניני ישועות

חלום הדירה בירושלים שהתגשם באורה פלא!

תהיה להם למליץ יושר, וביקשו להקדיש את המעשה במפורש למטרה אחת - להצליח לקנות דירה בירושלים.

המהירות שבה פעלה הישועה הותירה אותם ואת סביבתם נפעמים לחלוטין. פשוטו כמשמעו - מיד לאחר העברת התרומה, באורח פלאי ובלתי צפוי שאינו ניתן להסבר בכלים רגילים, הכל השתנה. הצעה מדויקת, שלא הייתה על הפרק קודם לכן, הגיעה לידיהם, וכל העיכובים והמכשולים שליוו אותם במשך תקופה ארוכה נמוגו בבת אחת. בתוך זמן קצר ביותר הם זכו לחתום על החוזה ולרכוש את הדירה המיוחלת.

"ראינו בחוש את ההבטחה של הצדיק מתקיימת ללא שום שהיות", הם מספרים בהודיה עצומה. "מיד כשפתחנו את הלב למען הדפסת הספרים, נפתחו עבורנו שערי שמיים וזכינו לקבוע קורת גג בירושלים בסיעתא דשמיא מופלאה".

לקנות דירה בארץ ישראל זהו אתגר מורכב, אך כשמדובר בעיר הקודש ירושלים, המשימה הופכת לעיתים קרובות לקשה שבעתיים. מחירי הנדל"ן המאמימים והביקוש הגבוה משאירים משפחות רבות עם שאיפה גדולה, אך ללא דרך טבעית נראית לעין לממש אותה.

במציאות הזו בדיוק עמדו רבי משה כ. ונוות ביתו שרצו בכל לבם לזכות בקורת גג משלהם בירושלים. הם השקיעו מאמצים מרובים, הפכו כל אבן ובחנו אינספור אפשרויות, אך שוב ושוב נתקלו במבוי סתום. נראה היה כי המרחק בין היכולת המעשית לבין חלום הדירה בעיר הקודש הוא בלתי ניתן לגישור, והדבר הסב להם דאגה רבה.

כשראו שהמאמצים הטבעיים בשטח אינם נושאים פרי, הם הבינו שהגיעה העת לפעול בערוץ הרוחני ולעורר רחמי שמיים מרובים. מתוך אמונת חכמים יוקדת, הם פנו למזכירות המכון והחליטו לקחת חלק ממשי בהוצאתם לאור של ספרי רבנו המהרא"ל צינץ זי"ע. הם הרימו תרומה מיוחדת מתוך ידיעה שזכות החזקת התורה של הצדיק

ניתן להזמין חינם את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

ארה"ב: 718-2592395

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו